

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200—
Pe un jumătate an.....Lei 100.—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dubiu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon 7-60.

Nouii aspecte

Cei ce urmăresc fenomenele în legătură cu criza germană au putut să constate cât de repede s'a transformat această țară într-un teren pe care poposec cicloanele, aruncând în ruină institut după institut. În mijlocul încordărilor politice și al eforturilor de salvare, criza financiară clatină temelile celor mai mari case ale finanțelor, înlănțuind cădere cu cădere: Dresdenerbank, Darmstätterbank; Danatbank etc. etc. Ceea ce este putred este adânc și difuz, încât încercările de captare sunt surprinse de noi izbucniri, neprevăzute.

Statul cu toate acestea, a salvat aproape toate victimele, până acuma. Scăpate de prăbușire însă, întreprinderile economiei private regăsindu-și starea de echilibru au manifestat semne de profundă neliniște: statul ne-a dat ajutor sau s'a ridicat, pur și simplu, ca stăpân peste voința noastră? Regimul capitalist fiind profund sguduit, din temelii, trebuia să accepte ajutorul dar nu voia și arbitrajul noului girant fără termen. Via facti, a acceptat.

Aceleași indicii, aceleași semne de caracteristică sensibilitate și de mare comoditate de gândire s'au produs la noi, în împrejurări cari nu comportă întru nimic gravitatea celor din Germania. Se știe, anume, că îndrăznețul ministru de finanțe al guvernului lorga a aruncat părerea că: criza momentului de față, care atinge lumea întreagă, — sigur, nu deopotrivă, — nu este un fenomen temporar; că această criză nu va putea fi stăpânită și înfrântă decât prin schimbări radicale, schimbări de sistem, — deci schimbări ce privesc însăși ființa capitalismului.

Se poate să se rostescă un ministru cu atâta lipsă de rezerve, atât de categoric într'un sens care principial displace? Iată ce n'a înțeles lumea, iată ce nedumerire s'a produs în comoda judecată publică în legătură cu constatările unui om de dreapta, binecunoscut în această ideologie. Stridența a turburat, fi-

rește și precizările date prin interviuri ulterioare au menținut vederile, aruncându-le din sarcina ministrului în seama observatorului obiectiv, în contact cu lumea faptelor și de-o aspră necruțare.

De câte ori se însinuează sau se aruncă direct și temerar asemenea idei de schimbare efectul este acela: un cutremur în toată osatura de idei și reacțiunea de apărare instinctivă în fața unui necunoscut profilat de pericole iminente. În situația coplesită de dificultăți, în care ne găsim, democrații sinceri și nesinceri au aerul deopotrivă că regretă stările create de efectele crizei, că doresc chiar o îndreptare, dar să nu se vorbească de schimbare, să se lase cursul împrejurărilor în voia întâmplării. Mâna omenească este perfidă, rațiunea, tot atât de redutabilă, când începe să guverneze. Refractorismul celor ce au desiderate și situații de apărare, are resorturile lui firește, ce fac imposibilă altă acțiune decât de apărare. Faptul este firesc: s'a putut, — omeneste, — întrevedea vreodată ceva peste orizontul egoismului? Da, veți spune, dar asta peste privilegiul celor puțin.

Orice schimbare de regim, înainte de a reuși ca realizare trebuie să reușească să fie înțeleasă; fiindcă înțelegerea marilor prefaceri indică un teren mai mult ori mai puțin preparat. Mai mult decât oriunde, la noi problemele economice au așteptat din lipsă de înțelegere și prevedere. Iată de ce la noi, criza va avea și consecințe binefăcătoare enorme, contribuind la măcinarea unei mentalități reacționare, apropiate de opacitate. Inceputul s'a schițat cu cel mai autentic și convins adept al regimului liberal. Înăsprindu-se cu dezvoltările pe cari le va lua în viitor criza, *via facti*, va exaspera sufletele, va măcina o mentalitate perimată, care la noi și-a dat toate roadele nefaste. Abia după aceea se va putea începe *clădirea... noului regim*.

U. SILVAN.

Ideile nu se pot sfârâma cu tunul și nici împiedica să se realizeze prin forța pumnului, iar când sunt ratificate prin consenzul general devin adevărate valori etico-sociale și se pot impune chiar prin violentarea minorității îndărătnice și refractare progresului.

Ce trebuie să știm

de I. Martalogu.

Stocul de aur pe cap de locuitor în Reichsmark:

	1913	1930
Germania	64 Rm.	36 Rm.
Anglia	93 "	66 "
America	86 "	161 "
Franța	150 "	214 "

Aurul a atins punctul de „sterilizare“ și este desbrăcat de funcțiunea lui normală de monedă. În țările bogate și harnice bancnotele sunt supragarantate. Așa de exemplu în Elveția se apără în ultimul timp de noi transporturi de aur, temându-se de o inflație a monedei aur, când biletele de bancă se caută și cum-pără cu aglo.

Averea națională a Germaniei este cu 50%, mai mică decât în anul 1914 și se găsește actualmente la nivelul aceleia din 1895.

Sarcinile publice în schimb s'au urcat dela 38.30 mărci, cât erau pe cap de locuitor în 1913, la 93.60 mărci în 1930. *Proape 50% din venitul național, adică 28-30 miliarde mărci cheltuiește anual administrația publică a Germaniei*, stânjenind astfel procesul de formare a capitalului. Aci rezidă toată tragedia economică a Germaniei.

La 30 Mai 1931 se găseau în circulație 4299,1 milioane bancnote Reichsmark și 422,7 milioane Rentenmark.

Rezervele de aur și devize ale Reichsbank-ului erau la aceea dată 2575.5 mil. Rm. în devize.

Acoperirea bancnotelor prin aur s'a micșorat dela 63.2%, în penultima săptămână a lunii Mai, la 55.6%, iar acoperirea prin aur și devize dela 68.4%, la 59.9%, la sfârșitul lunii Mai 1931.

Germania furnizează Rusiei în decursul acestui an 300.000 tone produse laminate, ceea ce denotă că bolșevicii sunt departe de ținta ce și-au fixat prin planul pe 5 ani. De mașini și unelte mici nu mai vorbim și nici de furniturile altor țări (Polonia, Cehoslovacia), cari deasemenea au livrat Rusiei cantități imense de șine, oțel și fier comercial.

Bolșevicii forțează industrializarea — cum e și firesc în perioada de tranziție — în dauna agriculturii. Luând în considerare totalitatea stărilor excepționale ce domnesc în Rusia, după cele mai optimiste calcule industria bolșevică trebuie să lucreze deficitar, așa că povestea cu cheltuielile de producție reduce rămâne tot numai poveste, iar prețurile de dumping adevărat ceva real.

În producția metalurgică nu se potrivește de fel prevederile rusești cu starea faptică. Rezultatele se mișcă mult sub așteptări. Dar ceea ce neliniștește și mai teribil pe factorii conducători este *urcarea*

(Continuare în pag. 4-a.)

În America 20 milioane de automobile de lux, 3¹/₂ mil. camioane și 50 000 autobuse concurează cu succes căile ferate. În ultimii 10 ani numărul călătorilor pe tren a scăzut cu 50%, ajungând nivelul din 1906.

Industria metalurgică americană lucrează actualmente numai cu 54%, a capacității de producție. „American Iron and Steel Institute“ stabilește, în baza cercetărilor minuțioase, că totalul mărfurilor finalizate, produse în 1930, se cifrează la 29.513 007 tone, față de 41.069.416 tone în 1929, deci cu 28%, mai puțin. În anul de criză 1921 producția metalurgică a suferit regres și mai considerabile, scăzând dela 32.3 mil. tone în 1920, 14.7 mil. tone, ca apoi, în 1922, să se urce la 26.4 mil. tone și în anul următor să atingă din nou nivelul record de mai înainte.

Părerile în jurul efitiniei traiului și prin aceasta a înviorării vieții economice sunt foarte divizate. Americanii sunt adepții salariilor mari, piatra fundamentală — după credința lor — a prosperității economice. Ford, Hoover și alți matadori ai economiei americane susțin din răspuneri această teorie. După criza din 1929, Hoover a cheltuit sume frumoase cu propaganda pentru fortificarea optimismului și a dat cuvântul de ordine: nu vă atingeți de salarii, numai salariile mari ne pot salva sau în orice caz ajuta să trecem mai ușor și repede hopul. Un timp oarecare au mers treburile, dar criza de defacere a continuat, *cheltuielile fixe de producție* au crescut în urma scăderii randementului uzinelor; a venit săptămâna de cinci zile, — care este în fond tot o reducere a salariilor, — apoi scurtarea timpului de lucru, pauzările artificiale, așa zisele sărbători industriale, și — reducere efectivă a salariilor cu 10-15%.

Totuși, John C. W. Williams, președintele lui „Weiston Steel Corporation“, demonstrează prin cifre cât de eronată este tendința de reducere a salariilor. El spune: „Cum ar putea reducere de 10% aplicată salariilor, care ar efitini producția cu 1 dolar pro tonă de material laminat, să contribuie la restaurarea bunei conjec-tări de odinioară, când efitinirea efectivă a produselor cu 17%, în ultimii 2 ani, n'au augmentat de fel cererea, ci din contra, a îngreunat enorm de mult activitatea de vânzare?“ William declară, că salariile actuale nu sunt prea mari.

Teoria puterii de consumație este de altfel atacată de mai mulți economiști, cari ter introducerea sistemului de salarii flexibile. După părerea lor, salariile fixe provoacă șomaj — dovadă Anglia și Germania.

Distribuția aurului a suferit după război deplasări considerabile. Importanța aurului în ultimul timp a deslănțuit o adevărată goană după acest metal prețios, care se exprimă în următoarele cifre:

„Reforma Statului“

Cum o înțelegem noi cari suntem obișnuți să gândim și să vedem.

Este vorba de reforma statului prezent. Cu atât mai mult se impune atenției noastre această importantă problemă, cu cât proporțiile statului românesc și ale populației sale, nu permit salturi în necunoscut, salturi creatoare de progres, de forme noi de viață, dar care constituiesc apanagiul marilor popoare ale pământului. De aceea ni se pare formula „Reforma Statului“, mai potrivită la noi Români, ca oriunde și-așa trebuie să gândescă orice cetățean conștient, membru devotat al unei colectivități mici. Nu suntem noi de vină, dacă în domeniul vieții politice suntem siliți să drămuim zilnic gânduri meschine, să ucidem în noi perspectivele mari care frământă umanitatea în genere. Popoarele mici bat sfios la porțile istoriei, unde nu aduc decât însăilările metafizice ale neputinței, podoabe culturale, migala muncii de fiecare zi, câteva taine ale naturii surprinse prin munca sărguincioasă de laborator, printr'un efort constant desfășurat într'un peisaj liniștit, lipsit de furtuna pasiunilor sălbatică stărnite de mișcarea ciudatelor nălcuți revoluționare. Liniste, armonie, cărpeală, siretenie primară, echilibru mai mult sau mai puțin forțat, o doză însemnată de fatalism (fatalismul este frișca spirituală care îmbracă în haină de mister gândirea grupurilor minore, cu orizonturi limitate) cam acesta ar fi dicționarul gândirii noastre, profesată de către se întâmplă vreo mișcare socială mai violentă care ar ținti la răsturnarea orânduirii existente. Nu este lipsită de tâlc filozofia rurală cu care ni se împung timpanele în ultima vreme, filozofia resemnării, a inacțiunii. Țăranul român este cuminte, înțelept și profund conservator! Iată elementele siguranței noastre, ale siguranței mizeriei, întunericului, și-a micilor moravuri semibarbare!

Asta însemnează „a trăi într'un contact așa de imediat cu realitățile, cum spune d. Nae Ionescu, cu realitățile țărănești, așa de scumpe d-sale și probabil că la aceste realități s'a gândit, când a exprimat nevoia de reformă a statului nostru. Statul ideal țărănesc, cu concert de cucu și de mierle, cu împărați și ghinării, cu feți frumoși și logofeți, ca în baladele populare; un stat împletit din umbrele trecutului rămase în ungherele ascunse ale sufletului popular, un stat care n'a existat niciodată, decât în închipuirea aprinsă a vizitorilor orientali! Dar pentru acest lucru nu-i nevoie „să ne dăm seama că realitățile nu pot reacționa după legile lor firești, că resorturile lor naturale nu pot intra în acțiune, din pricină că ele sunt încadrate într'un sistem de prejudecăți și convențiuni care paralizază“. (Sistemul acesta de prejudecăți îl constituie, totalitatea normelor de drept din care se închiagă statul nostru real, cel de astăzi, modern, impus de necesitățile conviețuirii în concertul celorlalte nații civilizate și la crearea căruia n'am contribuit cu nimic, fiindcă n'am fost în stare, ci l'am luat de-a-gata cum fac toate noroadele mici și înapoiate). D-lui Nae Ionescu i-e teamă „că în România nu s'a distrus destul — și nici destul de bine — pentru ca problema reformei statului să poată fi atacată și dusă la bun sfârșit“. Pentru a construi un stat ideal, nu-i nevoie să distrugi nimic, pentru că acest stat n'a existat și nu va exista niciodată. Ce ne face pe noi să credem că d. Nae Ionescu imaginează un stat țărănesc ideal? Tot ceea ce scrie d-sa în materie politică. Suntem de acord cu d-sa? Hotărât, nu. Nu suntem, din cauza acelor „supărătoare realități“. Acestea ne spun că statul românesc de astăzi e departe de a fi ideal, că trebuie a fi „reformat“, dar nu după calapodul țărănesc, ci după necesitățile momentului istoric de față. Statul nostru, prin faptele lui, ne apare vitreg față de forțele reale și producătoare ale națiunii. Posedat de egoismul unei cliici sterpe și dăunătoare, a luat în antrepriză, asociat fiind cu o mică oligarhie economică, bogățiile țării și forțele ei vii, folosindu-le împreună, în dauna organismului întreg social, în dauna mai ales a acelor „țărani conservatori și ideali“ care nu vor putea scăpa de această spoliație, decât prin reforma statului de astăzi. Însă nu după chipul și asemănarea lor. Ei săracii, nu știu ce vreau. Și dacă s'ar realiza statul ideal țărănesc, atunci n'ar mai ști nimic nici despre ei, nici

despre alții și mai ales despre funcțiile esențiale ale statului.

Dar pentru a reforma statul liberal „trebuie să știm ce este și ce datorii are, cel puțin teoretic. Ce este statul și ce datorii are de îndeplinit? Iată ce răspunde Bertrand de Jouvenel: „In drept, este reprezentantul interesului general, acela care face sau comandă lucruri necesare colectivității și care n'ar fi îndeplinite fără intervenția sa, pentru că nimeni nu socotește a avea un interes direct suficient, în îndeplinirea lor. (Aceasta vrea să spună că „eternul interes particular, așa zisul motor al acțiunilor noastre, nu coincide cu interesul general și că solidaritatea între interesul particular și cel general este mecanică și fortuită, nu organică.) Datoria statului o rezumă în formula: „Să ajute indivizii a trăi cât mai bine posibil, concurând totdeauna a asigura generațiilor viitoare un mod de viață și mai bună“ (Bertrand de Jouvenel: „L'Économie dirigée“.) Fixându-ne puțin în domeniul realităților sociale și statale și considerând societatea ca o unitate organică, iar statul ca o expresie de integrație juridică și politică a acestei societăți (această considerație este deocamdată ideală, întrucât statul actual, ca de altfel și cel cu... dă-tina, apare ca rezultanta unei încălcări de clase. Clasa cea mai puternică, utilizează prin instrumentul forței organizate, adică al statului cucerit prin violență, toate puterile; tehnice, intelectuale, cu un cuvânt întreagă munca națională, cu întreg patrimoniul colectiv, pentru un profit disproporțonat cu aportul ei real) putem mai ușor găsi cheia de deslegare în chestia reformei noastre. Orice reformă adusă în viitor statului nostru, va trebui să pornească dela principiul unității organice a popoului românesc, dela adevărata lui unitate, căci mai cunoaștem noi o unitate așa zisă democratică, care la primul examen serios, pornit din pasiunea cercetării adevărului, se distramă într'o sumă de unități (clase și categorii sociale antagonice) cu interese divergente, cu privilegii și nedreptăți, cu tot cortegiul de disarmonii supărătoare. Pornind astfel, vom reuși să schimbăm radical poziția statului în raport cu societatea. Vom constata, că poziția lui actuală, orizontă, adică aranjată tocmai bine pentru a fi întins și „posedat“ comod, este anormală și că pentru a-și exercita funcțiile lui esențiale, trebuie să i se îndrepte poziția în sens vertical, putând astfel pătrunde până'n cdâncimea tuturor straturilor sociale cu binefăcătoarea sa ocrotire.

Subliniem faptul că nu e nevoie de o remaniere fundamentală a instituțiilor sale. Nu. Poate fi complex conservat. Numai i se cere și lui un lucru: simplificarea de sus până jos a aparatului administrativ și conștiința clară a exponenților săi în îndeplinirea datoriilor sale esențiale. Adică, întrebându-l expresia lui Bertrand de Jouvenel, să-și facă cu conștiință mizeria lui de stat.

Rezumând datele problemei, conchidem: *Interes general*: omul are nevoie de hrană abundentă, de curățenie, haine, sănătate, liniște, să se reproducă, să moară în tihnă și să-și mobilizeze cât de cât scă-făria.

Interes particular: Individului îi ard degetele după profit material justificat și nejustificat. Între aceste două interese este un conflict aproape ireductibil, în cadrul societății existente și după uzurile ei pare irezolvabil. Numai statul are puterea de a tăia nodul gordian. S'o facă acei care dispun de puterea statului. Noi tânără generație chemăristă facem parte dintr'un partid politic, din partidul național-țărănesc.

În sistemul și practica constituțională de astăzi partidele politice pot cuceri din când în când puterea. Este foarte normal acest lucru. Ceea ce pare paradoxal, este că partidele înscăunute la putere, din considerațiuni de oportunitate, nu tocmai binecuvântate, nu operează o remaniere a ființei statului în sensul exactei îndepliniri a funcțiilor sale esențiale. Noi vom încerca, în gruparea din care facem parte, să acredităm ideea reformei statului în sensul vederilor noastre. Desigur că n'o să fie tocmai ușor, nu din cauza tovarășilor noștri de luptă, ci a adversarilor.

„Prăzile Trianonului“

Vecinii noștri, Ungurii, răspândesc zeci de mii de albume revizioniste pe întreg globul, în care se jlesc după teritoriile pierdute prin Trianon. Ei numesc ținuturile anexate statelor succesoriale de „prăzi inechitabile“, pe cari România, Cehoslovacia, Jugoslavia și Austria le-au încorporat cu forța după marelă război mondial.

Astfel, albumul de propagandă a ziarului „Pesti Hirlap“, spune despre „teritoriile maghiare de sub ocupațiune vremelnică“(?) următoarele:

„Ceeace ni s'a răpit, acelea-s cele mai frumoase prăzi din întreaga lume“.

„Cele trei state succesoriale se fălesc în fața lumii cu bijuterii luate de po-mană. Fără îndoială, că cele mai frumoase ținuturi ale Jugoslaviei de azi, sunt cele răpite dela coroana maghiară, adică Croația, Slavonia și Bácska.

„Cel mai frumos ținut al României de azi e frumosul Ardeal. Cea mai frumoasă parte a Cehoslovaciei de azi e frumoasa și minunata fostă Ungarie de Nord.

„Din acestea urmează, că statele succesoriale se țin cu mult mai dârș de faptul de-ași păstra aceste ținuturi, ceea ce-i cea mai mare nedreptate strigătoare la cer; doar revizuirea înseamnă, că statele succesoriale să înapoieze cele mai frumoase ținuturi din țările lor, în fața lui Dumnezeu și a omului, ace-lora, cari sunt stăpânitorii lor de drept(?)“.

„Cehoslovaciei, României și Jugoslaviei, nu le convine, dacă le amintim de ținuturile răpite ale patriei noastre.

„Declarațiile lor oficiale, ca replici, sunt întotdeauna aceleași „ca ungarii să sfârșească odată cu politica lor de revizuire“!

„Toate cele trei state succesoriale se enervează dacă ne reamintim de mutilatele noastre frumuseți.

„Procedeză la fel, ca asiavul, pe care-l enervează horcăitul spasmodic al victimei sale. Și astfel se simt, ca delapidatorul, pe care-l enervează faptul de-a se vorbi despre propria-i viață“.

„Admirabila situație geografică a fostei Ungarii de Nord o încheiau în granițe naturale catenele Carpaților. Dealurile ei constituiau pe întreaga suprafață a globului cel mai frumos ținut deluros. Ținuturile Tatrei rivalizau cu cele mai frumoase ținuturi ale Alpilor. Găsim în ținuturile ei panorama variată și admirabilă a Dolomiților, fără goliunișna alpină elvețiană. Lacul Csorba, ochiul de mare, care-i unul dintre cele mai frumoase puncte ale pământului. Înainte de războiul mondial, cu mari sacrificii ungarimea a pus bază aci unei mari culturi și toc-mai atunci, când Tatra devenise locul cel mai admirabil pentru recreație și faima i-se răspânda pretutindenea între națiunile turistice a englezilor, germanilor și chiar americanilor, Trianonul printr'un singur gest a predat acest admirabil colț pământesc necunoscutului(?); fiindcă nu-i secret, că CEHII împiedecă măestrul dezvoltarea și propășirea ținuturilor din Tatra“.

„Lomniczul, Băile Tatra și Lacul Csorba erau locul de întâlnire a elitei societății, cu întrecerile și ipodroamele cu curse de cai și unde se desfășura o adevărată viață europeană mondenă, azi, o viață comună și îmbăcșită întâmpinată pe vizitator în aceste ținuturi admirabile.

Într'un viitor apropiat se va întâmpla pe această chestie o mică gâlceavă, fără urmări catastrofale, și-apoi, odată „treaba făcută“, dacă o fi să vie alții după noi, conform obiceiului pământului, vor primi ca dar, un stat „reformat“ sau revizuit, cum vreți să-i ziceți. Dar formula, care-i formula, rețeta miraculoasă? Avem o desagă plină, o să alegem desigur pe cea mai potrivită. Deocamdată, simțim și noi, mai ales noi, nevoia „de a distruge“ un pic și de a face reforme, mai mult sau mai puțin radicale. Vom porni de azi înainte, nu de azi îndrăt!

P. T.

„La toate astea nu găsim un exemplu asemănător în întreaga lume: ca o țară să lupte împotriva propriilor sale frumuseți naturale!“ Cehoslovacia se leagă de aceste ținuturi cu aviditatea unui sgârcit, dar în același timp le și ureste.

„Această ură împiedecă c'un scop diabolic și dezvoltarea frumoaselor orașe, cari sub stăpânirea maghiară libere și fericite propășiau după drepturile și obiceiurile strămoșești. Frumusețile de nedescris de care are parte călătorul apropiindu-se spre Lőcse, sunt fără pereche. Orașul apare ca în poveste după coamele uriașe de dealuri, având o privelește, pe cari o întâlnim numai în unele ținuturi umbriene.

„E cuibul strămoșesc al Thököly-estilor; iar Késmárkuk e tot atât de frumos ca și Goslarul nemțesc, sau Gentul belgian.

Și cu o frumusețe de neuitat se înșiră ca pe un colier de perle: Kőrmöcbánya, Salmebánya, Eperjes, Bátfi, Nyitra, Iglo și altele.

„Nu negăm, că acestea au fost cele mai frumoase orașe ale Ungariei Mari în frunte cu Kassa, care ne aminteste de faptele unui Rákoczi.

„Sălbatica politică de centralizare cehă procedeză ca și cum ar voi să creieze o nouă vale a Văgului cehă, unde călătorul la fiecare pas să întâl-nească numai ruine, cari amintesc de o vale a Rinului, cu ruinele trecutului glorios.

„Ca după secole de mărire aceste orașe frumoase sunt destinate în categoria ruinelor cetăților Trencsen, Arvavor și Sepes.

„Politica urii se intinde până la jumătătutul Komárom, și ca dovadă că gesturile ei brutale nu s'oprite aici de considerațiuni de ordin moral, avem exemplul din Peczony, orașul maghiar de odinioară cu sfatul țării, unde într'un mod vandal au distrus neprețuita operă de artă, statuia Mariei Terezia, a cărei loc nici nu se mai vede azi.

„Și ne amintim de bogatele ținuturi din Bácska, ca și un părinte de frumuseța copilului său răpit. În mijlocul sesurilor cu pământ negru și fertil, ne reamintim Szabadka (Subotița) maghiară.

Lar dacă ne îndreptăm privirile lanteziei noastre în spre Apus, atunci ni se oprese asupra Kismartonului, care între marile râni nu-i cea mai mare durere, dar nici cea mai mică“.

— Acestea-s jelanii Ungurilor față de străinătate. După descrieri frumoșele admirabile ale acestor ținuturi, plâng cu hohote și printre lacrimi cer dreptate în fața străinilor ce par a se înduioșa. Dar să știe vecinii noștri, că în felul acesta nu se poate justifica un drept asupra unor ținuturi locuite de națiuni străine decât a lor. Nu-i destul ca să le descrii frumusețile și să în-juri pe noii stăpânitori cu politica lor de oprinare, ci trebuie să-ți dovedești atât etnicește, cât și istoricește dreptul asupra lor. Ceeace au uitat Ungurii să adauge în aceste jalnice plângeri, e că aceste frumoase și admirabile ținuturi sunt locuite în masse compacte de către străinii cehi, români, slovaci, croați, sârbi, germani, etc... Desigur, ceea ce-i mai important din această problemă, o scapă cu vederea, pentru că nu le convine ca și străinii să cunoască și acest mic amănunt de minimă importanță.

Dealtfel, orașele vechei Ungarii erau transplantări artificiale de masse ungurești, ori străine, sau niște nuclee din cari, apoi, politica oprinatoare maghiară își exercita dominația ei.

Tinând cont de afirmațiile ungurești de mai sus, acel ce cunoaste actuala stare de lucruri din Cehoslovacia, poate întrebări cu ușurință enormele falsuri și mineiuni cu cari Ungurii se prezintă în fața străinătății, pentru revizuirea Trianonului. Aceste falsuri, nu pot fi comise decât de acelaș popor falsificator de istorie, sau chiar de monete străine, de către Unguri!

PETRE PETRINCA.

Teoriile economice ale D-lui Argetoianu sau despre statul infirmier.

În studiul societăților omenești, orientat de obiectivă ar fi atitudinea cercetătorului, constatarea de fapte se alătură cu judecări de valoare. Analiza structurală a unei societăți organizate, are ca urmare firească nu numai constatarea de fapte și emiterea unor formule mai mult sau mai puțin exacte, ci ne va îndemna în mod sigur la studiul istoric al instituțiilor sociale existente, ne va pune în posesia originilor lor, putând astfel să le urmărim în timp și în spațiu, să le stabilim vârsta și să tragem concluzii cu privire la transformările lor viitoare. Această procedură nu depășește cadrul realităților câtuși de puțin, ea înmănuindu-se pe constatări de fapte. Nu putem prognostica cu certitudine soarta unui bolnav, după felul boalei sale. Dacă boala este incurabilă, îi prezicem moartea, dacă nu însănătoșirea. Aceiași metodă o aplicăm și organismelor sociale bolnave. Evident că aici trebuie să ținem socoteală de natura bolii, căci în timp ce organismul individual distruge nu se poate reconstrui din propriile sale elemente degenerate, societățile omenești îmbătrânite și bolnave se descompun ca și organismele vii și bogățiile acumulate, fiind transmise societăților viitoare, rezultate firești ale transformărilor suferite de organismele dispărute. Este un proces elementar, pe care astăzi îl surprinzi pe cale intuitivă aproape, dar care n'a fost descoperit în toată realitatea lui decât timpurile mai noi. Să luăm un tip de societate: societatea capitalistă. Ea a făcut asupra ei, dela origine și până astăzi o mulțime de studii, s'au scris biblioteci întregi. Pe măsură ce certitatea economică își producea efecte ei binefăcătoare, se ridicau osânde sistemului, prezicându-i-se o viață fără de sfârșit. Sunt pline manualele clasice ale economiei politice de asemenea profetii, unele triste, altele... vesele! Dar în măsura în care societatea liberală care a urmat celei vechi, își mărește proporțiile ei de dezvoltare economică, optimismul inițial înviorător, începe să se cam subție. Liberalismul la început liberatar, anarhic, dar în același timp creator, devenit cu vremea, prin organizarea juridică și politică în forma statului liberal și a societății economice moderne, un tip de forță, automatizată, regulele dreptului. Tiparele, așa de stricte la început, au îmbrăcat formă fluidă a unor instituții anchilozate, împiedicând progresul social-economic în vremea cât raporturile de forță între clasele componente ale societății rămân neschimbate. Cam acesta ar fi, credem de sumar expus, aspectul global al evoluției capitaliste. În ce stadiu se află astăzi capitalismul și care boala de care suferă? Datorită studiului, descoperirilor științifice și aplicațiilor lor tehnice și industriale, societatea capitalistă a ajuns la un volum al productivității sale, pe care n'a mai cunoscut în istoria economică a omenirii. Dar în timp ce productivitatea sa a crescut în proporții fantastice, raporturile sociale, economice și juridice au rămas constante. Masele sociale nu și-au mărit capacitatea de achiziție, în proporția necesară productivității muncii lor. Consecința acestei disproporții se mărește prin crize de supraproducție, sărăcie, mizerie, foamete cu belșugul țării și ale unor situații paradoxale, cuprindibile prin legile firești, ci nu prin formele ajunse astăzi neputincioase, ale organizației social-economice existente. Aceste forme, împiedicând procesul de normală dezvoltare și progres al societății. În trecut, crizele erau manifestări patologice ale organizației capitaliste, care se întâmplau la anumite intervale, mai mult sau mai puțin egal îndepărtate. Erau un cuvânt ciclice. După o perioadă de depresie, urma una de avânt economic. Criza de astăzi, prezintă, în

conjunctura mondială cunoscută, caracterelor unei crize ciclice? Unii, și-s cam mulți aceștia, o prezintă ca o criză catastrofică a sistemului întreg, ca o criză de structură, pentru următoarele considerații:

1. Producția mondială a crescut și marchează tendințe de creștere progresivă, fără posibilități de plasare corespunzătoare.

2. Capacitatea de achiziție a masei producătoare și consumatoare în același timp nu crește în aceeași proporție, așa că alături de belșug, avem o mizerie cruntă.

3. Masele de producători, se proletarizează în urma concurenței de neînălțurată și concentrării producției, consecința firească a concurenței.

4. Masele au ajuns la conștiința forței lor și mai ales la conștiința etică a forței lor productive. Se vorbește curent de „morală producătorilor”, formulă intrată în uzul mișcărilor muncitorești.

5. Populația pământului se înmulțește, mai cu seamă procesul se întâmplă în părțile de jos, a căror stare materială, morală și intelectuală nu le permite a cuceri, în sistemul social-economic existent, în care tronează ideea de profit, o viață mai bună și mai omenească. Statisticile recrutării, din aproape toate statele europene, arată un proces de crescândă degenerare, un număr considerabil de tineri recruți neputând susține legea recrutării, lipsindu-le talia și dezvoltarea fizică și morală în general.

6. Sistemul capitalist este ireconciliabil cu ideea unui plan economic de ansamblu, care să aibă în vedere dezvoltarea deopotrivă a tuturor intereselor claselor sociale componente ale organismului social.

7. Orice limitare forțată a producției, chiar prin intervenția statului, dat fiind numărul populației, ar avea drept consecință perpetuarea și potențarea stării de mizerie generală a păturilor muncitoare, înăsprind neîncetat revolta mornită, până la complectarea anarhizării. Acestea ar fi aspectele mai principale ale societății noastre capitaliste, roase la temelie de criza care bântuie întreaga lume, prezentate de anumiți cercetători ai fenomenelor social-economice. Evident, mai sunt o seamă de alte aspecte deosebite interesante, dar pe care le omitem, din cauza limitelor articolului nostru. Cum fixează, în această conjunctură, dl Argetoianu realitatea, fiziologia crizei economice și ce remedii propune? Dl Argetoianu, consideră criza de astăzi, ca oricare criză de supraproducție, o obișnuită criză ciclică. O ușoară serăntire a gâtului, care se vindecă prin punerea pacientului, cu organul respectiv, în gips. Noi credem că trebuie să punem pacientul întreg în gips, adică să-i achilozăm întreg organismul. Nu mai reproducem formulele sale în întregime. Sunt arhivanabile. Reproduc numai câteva titluri de reportaj gazetăresc, care rezumă incoherența ministrului de finanțe: „Crisa nu e temporară... Ingrădirea capitalismului. Etatism intens (până aici e logic). ETATISMUL. FORMULA DE TRANZIȚIE. Dacă criza nu-i temporară și dacă se datorește viciilor sistemului capitalist, vicii organice, iar formula economico-financiară este etatismul, atunci logica — cocoșului, ne spune că etatismul nu poate fi o formulă de tranziție.

Această mică eroare este scuizabilă dlui Argetoianu, dsa neocupându-se cu logica, aceasta fiind meseria dlui Nae Ionescu, și noi știm că în „partidul tehnicienilor” munca este perfect divizată, fiind un partid sindicalist și... revoluționar! Ceeace trebuie reținut din toată această „afacere doctrinară” este formula intervenționistă. Și pentru a nu se denatura câtuși de puțin formula intervenționismului, tradițional, cunoscut așa de bine de Colbert și... de Vintilă Brătianu, dl Argetoianu

și fixează atitudinea astfel:

1. Statul va juca în această tragicomedie rolul de infirmier. Va aduna cu harapnicul fonduri și-și va pune la bătaie bogățiile lui și-ale altora, pentru a să apere capriciile și neputința inșilor dornici de îmbogățire. Mijlocul financiar, formula dublului buget: ordinar (curat ordinar! vorba lui Caragiale!) și extraordinar. Adică a bugetului, pur și simplu, așa cum este construit astăzi. O să i se facă două compartimente renovatoare! Mijlocul economic: punerea în valoare a bogățiilor statului. Aici avem o grămadă de sisteme: regie directă (ferească-ne Dumnezeu!), mixtă și vastul sistem al concesiunilor fără echivalent, cunoscut prea bine de partidul liberal, maestrul comercializărilor diverse.

2. Statul este și trebuie să fie prost gospodar după cum scrie la carte și după cum se poartă prin voința guvernanților care nu mai pot de dragul lui, dar le vine greu să-l gospodărească cum se cade.

3. Se va acorda în fiecare an, o primă de inerție biurocratică, prima formalismului, inutil, costisitor, menită a menține atmosfera de neîncredere în resursele direct creatoare în ordine economică, ale statului liberal. Aceasta pentru ca „Etatismul să fie o formulă de tranziție”.

4. Statul nu trebuie să fie niciodată posesorul științei și artei procesului productiv, un secret recunoscut al inițiativei private, nu trebuie să vrea nimic din tot ce constituie esența funcțiunilor sale cardinale impuse de împrejurările de astăzi, el trebuie să rămână mai departe „paznic de noapte” cum zicea Lassalle, nu trebuie să facă nimic ce-ar corespunde interesului general dar ar limita sfera intereselor private. El trebuie să-și conserve toate funcțiile sale sterpe, de instrument docil. Atât. Aceasta-i atmosfera proprie unei intervenții utile monopolului privat și în acest sens și-a fixat dl Argetoianu direcția financiară și politico-economică a guvernului pe care de fapt îl conduce.

O ușoară lecție de economie dirigită după tipicul cunoscut al occidentului cu culoare perfect autohtonă. Nu am fi dat atâta atenție la toată zarva făcută în jurul conferinței cu pricina și-a interviului care a urmat în oficiul guvernului, dacă nu ar fi atins unele chestiuni de utilitate practică, care fac parte din programul nostru. Și noi vrem o intervenție statală, dar pe un alt plan și cu scopuri care să depășească consecințele imediate ale crizei prin care trecem.

Nu ne putem opri totuși, de a constata, că deși dela conferință încoace ne aflăm în plină revoluție, totuși nu s'a schimbat nimic din arsenalul sacrosanctelor metode ale trecutului. Încă un aspect al ritmului nou, care lucrează cu mijloace vechi.

Etica burgheză, ne îndrituește la o legitimitate satisfacă. Știți, regimul liberei concurențe, deplasat în ordine politică!

OBSERVATOR.

P. S. Centrul de gravitate al economiei capitaliste este interesul privat, motorul tuturor acțiunilor noastre economice. Acest interes este astăzi indirect, fără legătură apropiată cu procesul productiv. Capitalismul s'a burocratizat complet. Asistăm la un proces de complectă disociere a capitalului de muncă. Întreagă munca este salariată, atât munca intelectuală (conducerea administrativă a întreprinderii și munca tehnică) cât și munca manuală.

Formele juridice ale proprietății capitaliste, au izolat complet pe proprietar, de mijloacele producției care formează proprietatea sa, chiar numai în parte, iar adevărații producători muncitorii intelectuali și manuali sunt lipsiți de interesul câștigului capitalist, singurul lor stimulente la muncă fiind nevoile traiului cotidian. Rareori câte un tehnician mai iscusit, poate ajunge

în Olimpul stăpânilor capitalului și aceasta la sfârșitul vieții când forțele îi sunt epuizate, iar interesul individual se întâmplă și cu cealaltă axiomă a economiei capitaliste: libera concurență. S'a dus.

Legea cererii și-a ofertei, regulatora miraculoasă a prețurilor, la fel. Dacă așa stă chestia cu axiomele economiei capitaliste, ușor se pot trage concluzii cu privire la transformările pe care fatal le va suferi și la senzul intervenției statale împărțite de noi. Credem că ne găsim în plin domeniu al realităților, fără a face istorie cu anticipație, cum au făcut uneori alți vizionari, cu mult folos pentru omenire. Sorel merge până acolo, încât concepe o istorie mitologică a omenirii, o istorie a marilor anticipații istorice. Noi nu avansăm atât de departe „cu metafizica” ci o luăm mai terre à terre. Este cert că teoria economică a statului infirmier, care își desfășoară punga generos, decâteori un patrimoniu particular distins este avariat, nu este nouă și nu surprinde, deasemenea ne lasă aproape indiferenți structura viitorului buget.

Pentru noi toată „teoria” dlui Argetoianu a fost un pretext, de a prezenta în mod vag, ceeace mâine va căpăta consistența faptelor concrete.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 12.825—1931.

Anunț.

Municipiul Cluj va da în întreprindere (concesiune) pe cale de licitație publică cu oferte în scris închise și sigilate pe durata de 10 (zece) ani dela aprobarea definitivă a adjudicării, curățitul și transportul fecalelor din closetele necanalizate aflate în edificiile Primăriei și în cele particulare unde nu este canalizare și apeduct. Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 3 Septembrie 1931, orele 11 a. m. înaintea Comisiunii de licitații, sal de ședințe.

Odată cu predarea ofertei, concurenții vor depune la mâna dlui Președinte al Comisiunii de licitații o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat în valoare de 75.000 Lei.

Caietul de sarcini (condițiunile de licitație) se poate vedea în biroul Serviciului economic.

Cluj, la 24 Iulie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 13.665—1931.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală, că la Primăria Cluj în ziua de 27 August, ora 10 se va ține licitație pentru aprovizionarea pompierilor cu îmbrăcăminte, chipiuri și cisme.

Ofertele scrise și sigilate împreună cu garanția prescrisă se vor prezenta Comisiunii de licitații (Camera 4) în fața căreia se va ține licitația.

Furniturile trebuiesc livrate în termen de 30 zile dela primirea bonului de comandă și se vor prelua la Casarma Pompierilor de Comisiunea de recepționare.

Caietul de sarcini și condițiunile de licitație se pot vedea în camera 17.

Concurenții spre a fi admiși la licitație vor trebui să producă acte doveditoare că au firmă înscrisă.

Furnitura va fi pe riscul furnizorului.

Cluj, la 23 Iulie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Cețiți și plățiți
„CHEMAREA“

Buletin Intern

Criza generală se potentează. Guvernul nu poate face față situației. Personalitatea dlui Iuliu Maniu se proiectează masiv pe ecranul vieții politice. Mai latră ici coala căteii guvernamentale, jalnică opoziție liberală și micile grupulețe naufragiate care se reorganizează întruna și-și rumegă nepuțința, cancarurile și răutățile minore de bălcu, dar caravana își vede de drum. Evenimentele politice își urmează cursul lor firesc, iar deslegarea crizei se va petrece cu necesitatea unui fenomen natural. Așteptare. Noi, împreună cu șeful nostru, dl Iuliu Maniu, respectăm în materie de luptă politică, etica jocului burghez: pândim calm și lăsăm soluțiile concrete pe seama împrejurărilor. Nu făurese planuri roze decât necunosătorii, acei care n'au intrat niciodată în „jungla” politică. Am învățat îndeajuns arta de a descifra împrejurările și faptele politice, mai ales a celor dela noi, așa că astăzi ne găsim în situația de a delimita domeniul faptelor diverse de acel al faptelor cu conținut general și cu consecințe îndepărtate. Așteptăm.

Brutarii din Ardeal și Banat au ținut un congres de protestare în contra legii pentru valorificarea cerealelor. Au cerut desființarea ei și reducerea impozitelor cu 50%, întrucât în condițiile crizei actuale nu mai pot face față situației, neavând capacitatea de plată. Amenință cu greva. Guvernul le promite o frumoasă exhibiție de forță armată. Ne surprinde ciudat răspunsul guvernului la mișcarea de protest a brutarilor, mișcarea fiind în spiritul „statului corporatist”. Pentru noi, greva brutarilor nu este așa de tragică cum dealtfel n'ar fi tragică greva tuturor intermediarilor din România. Ar fi grozavă într'adevăr greva producătorilor, dar cum aceștia sunt în majoritate țărani, este greu de imaginat așa ceva. Țăranii au alte mijloace de luptă, mai elementare și mai barbare.

Nu este lipsită totuși de interes mișcarea brutarilor, ea evidențiază „teoria sindicalistă a competențelor profesionale” dornice de armonia ansamblului și obișnuiește guvernul de tehnicieni cu regulile „de gramatică a sentimentului popular”. Este un crâmpieiu de violență pornită de jos în sus, care dacă s'ar generaliza ne-ar înecua toate socotelile tehnice financiaro-economice.

Dl ministru al agriculturii, Ionescu-Sisestii a ținut o conferință asupra crizei agrare la Valenii de Munte, devenit în vara asta un fel de Mecca a doctrinei politice românești. Criza are aspecte generale și speciale. Filozofice și astronomice. Ministrul agriculturii, bazat pe cunoștințele lui „istorice” este optimist, și se miră că poporul nu este la fel. Rumen, ca un dovleac copt, el constată că principala cauză a crizei este de ordine etică. Judecata este perfect optimistă. Se știe doar că optimismul are o predilecție pentru versiunea judecăților și mai ales este creatorul aerului, apei, vântului și cerului cu stele, în lunga lui devenire istorică. Criza actuală având adănci cauze morale și divine, remediile trebuie căutate în direcția ameliorării pesimismului popular. Poporul fiind trist și dășamăgit, nu-l putem îndupleca cu soluții tehnice, ei ar fi bine, ca prin radio să se răspândească în popor romantica indecintă la moară la lărta pârtă și să se organizeze sărbări populare cu scâncete artistice mieroase și desmerdătoare. Pentru acest lucru, guvernul de tehnicieni, ar trebui să fie înlocuit prin artiștii operei și teatrului național din București.

Blocul ardelean și alte blocuri și blocate. Blocurile sunt grupări de interese organice legate între ele. Blocările, sunt oameni cu simțul realității.

Ei se nasc și cresc, în mediul împrejurărilor vii ale vieții de toate zilele. Un bloc ardelean național-țărănist ar fi consecința principiilor noastre politice și economice. Dar un bloc ardelean, cu Goga, Lupas și soții s'ar potrivi ca nuca 'n perete. Noi avem anumite principii de apărut, Goga și tovarășii săi nu prea cunosc așa ceva. Nu ne plac imperecherile bastarde, pentru că n'au în general decât un singur fruct: gâlceava. Chestia cu regionalismul, s'a născut și se dezvoltă admirabil în București. Mărășești, Mărăști, Oituz, Bratocea, Predeluș și Tisa desrobirii noastre, sunt portativul arii regionaliste dela Capsa.

Bugetul se reformează după principiile politice de bugetare de anul trecut.

Se desființează mereu școli, pentru o mai îmbelșugată hrană sufletească a poporului.

Banca Berkowitz încetând plățile din neglijența Băncii Naționale și a conducătorilor ei neprevăzători, a cerut concordat preventiv. Un fenomen firesc în ordinea economică existentă, cu bogate precedente. Panica este deosebită firească printre creditorii și alți interesați, iar conjunctura o po-

Buletin Extern

Plebiscitul din Prusia, menit a răsturna dieta locală, n'a atins scopul dorit. Nu se știe precis de ce, pentru că gazetele mint ca 'ntotdeauna. Se svonește că forțele extremiste au dovedit până la evidență existența și pericolul lor. Este singurul fapt care trebuie reținut. Cu minciuna nu înflorești trandafiri în miezul iernii.

Dl Titulescu, va fi probabil, din nou ales președintele Adunării Ligii Națiunilor. Ne încântă acest fapt.

Nimeni nu-i dispus să dezarmeze, pentru că nici un guvern n'a prostiț până acum și n'a suspinat prelung la auzul arilor pacifiste.

Se suspendă datoriile internaționale și odată cu ele și respirația Europei. Se anunță un dumping de cosciuge pentru prevenirea din vreme a consecințelor crizei și șomajului. Domnește pe piața mondială o vie fierbere printre „intreprinzători” de pompe funebre.

Perspectivile noii recolte mondiale se definesc de pe acum. Nu va fi un dezechilibru între producție și consum. Se va înregistra o ușoară scădere a prețurilor la începutul campaniei comerciale, scădere obișnuită a tuturor începuturilor la campanie. Guvernul nostru, în vederea acestui fapt a adus legea valorificării cerealelor, pentru a majora pierderile producătorilor și-a întări câștigurile intermediarilor morari și negustori de cereale.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 7479—1931.

Anunț de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că la Primăria Municipiului Cluj, înaintea Comisiunii de Licitații se va ține licitație publică la 3 (trei) Septembrie 1931, ora 11, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de repararea cazarmii „Sfântul Gheorghe” proprietatea Primăriei în valoare de Lei 204.063 (două sute patruzeci și șase mii și trei).

La licitație vor putea lua parte toate firmele autorizate.

Ofertele se vor prezenta Comisiunii în plic închis și sigilat depunând totodată garanță de 3%, din valoarea devizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caietul de sarcini se pot vedea la Serviciul Tehnic în Str. Cogălniceanu No. 4 între orele 11—13.

Cluj, la 10 August 1931.

Președintele comisiei interimare a Municipiului Cluj.

lenteaza. Ziarele cântă cunoscuta elegie a crăhului; obișnuit.

S'au încheiat câteva convenții comerciale cu diverse state. Efectele lor, sunt cele cunoscute de toată lumea. Unii mai pierd, alții mai câștigă câte ceva. Dealtfel dicționarul politicii comerciale și economice nu-i construit din noțiuni precise. Intrebuintarea elementelor cunoștinței noastre în acest domeniu este o chestie de intuiție.

Dar guvernul nostru, de când cu plecarea iscusitului domn Manoilescu, artist, inginer, economist și om de stat, este văduvit de așa ceva. Pe măsură ce încheie o convenție comercială cu un stat, pierde deosebit în altul.

Este o artă într'adevăr, să poți lucra util, folosindu-se de metafizica economică burgheză.

La P. Neamț sunt alegeri parțiale. Rezultatul lor, cinstit vorbind, va fi deosebit parțial. Chemăriștii au trimis o echipă de propagandă, pentru candidatul național-țărănist, dl Măcărescu. Gestul chemărișt nu poate fi talmăcit decât într'un singur fel: ne facem datoria de membri devotați și onști ai partidului din care facem parte. Suntem în „oarecare” măsură, în stare a cunoaște acest lucru. Atât.

Este primul început serios de intervenție, pe care îl va imita toate statele dornice de progres și de armonie printr'un plan de raționalizare mondială a producției. Se începe descentralizarea producției pe state și ne măgulește faptul că această gogoasă filozofică s'a născut în capul guvernului român.

Pe piața mondială este o cumplită criză de desfăcere. Nu și una de „afacere”. Se știe doar de toată lumea, că „afacerile”, înfloresc în perioadele de criză de desfăcere.

Ungaria trece printr'o aspră criză financiară și economică. Cetățenii statului îndură o cumplită mizerie. Unii mor de foame, alții se sinucid. Străinii trăiesc în schimb admirabil. Este un paradox al vremurilor noastre.

În general vorbind, criza mondială este staționară. Cu un cuvânt toată omenirea trece printr'o criză de ansamblu grozavă. Dar criza mondială nu este așa de grozavă, încât să atragă după sine dezastru întregii omeniri. O să se mai schimbe câte ceva în obiceiurile moștenite din străbuni și concretizate în legile noastre juridice, sociale și economice, o să se răstoarne anumite stări de fapt și după asta omenirea o să meargă mai departe, în calea destinului ei. Vom înmormânta o parte din miturile vechi și le vom înlocui cu altele noi. Și — așa mereu.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 14118—1931.

Anunț de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că la Primăria Municipiului Cluj, înaintea Comisiunii de Licitații se va ține licitație publică la 27 August 1931 ora 11 pentru pavarea alor cca 4300 m² pavaj cu bolovani în Str. Căpitan Ignat, Pasteur, Regală și Băii în valoare de Lei 272.200.

La licitație vor putea lua parte: pavajori cu brevet industrial.

Ofertele se vor prezenta Comisiunii în plic închis și sigilat depunând totodată garanță de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caietul de sarcini, planul și analiza prețurilor se pot vedea la Serviciul Tehnic în Str. Cogălniceanu No. 4 între orele 11—13.

Cluj, la 31 Iulie 1931.

Președintele comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

La zi.

Ce trebuie să știm

(Continuare din pag. 1-a)

prețului de cost cu 2.4%, în ultimul trimestru al anului 1930, față de scădere proiectată de 6.1%.

Alocuirea urcarea prețului de cost atins 7—8%.

Incapacitatea conducătorilor de a reduce cheltuielile de producție a cauzat economiei bolșevice o pierdere de 12.300 000 mil. ruble (cca 1 miliard Lei). Cauzele insuficiența și proasta calitate a mineralelor, cocsul și varul prost. Către finele anului 1930 costul de producție al unei tone oțel brut s'a urcat la 79.71 ruble egal cu circa 6880 Lei, iar al fontei la 54.35.

După revista americană „Steel”, cheltuielile de producție rusești la oțelul brut sunt cu 10 dolari pro tonă mai urcate decât prețul de vânzare al semifabricatelor americane; la fierul brut prețul de cost rusec se cifrează la 25—27.50 dolari pro tonă, față de 14—15 dolari — preț de vânzare al oțelului brut în Europa. Nu este deci nici o teamă că Rușii vor putea arunca în viitorul apropiat pe piața mondială oțel brut cu preț de dumping afirmativ 50 dolari p. tonă.

I. Martalogu.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 12904—1931.

Anunț de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că la Municipiului Cluj, înaintea Comisiunii de Licitații se va ține licitație publică la 27 August 1931 ora 11 pentru asfaltarea trotoarelor în Str. Minerva și Londrei, în valoare de Lei 160.000 unasutășasezeci mil. Lei.

La licitație vor putea lua parte ofertanții cari au brevet industrial și dovădesc că au executat asemenea lucrări.

Ofertele se vor prezenta Comisiunii în plic închis și sigilat depunând totodată garanță de 5%, din valoarea devizului în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caietul de sarcini, seria și analiza prețurilor se pot vedea la Serviciul Tehnic în Str. Cogălniceanu No. 4, între orele 11—13.

Cluj, la 31 Iulie 1931,

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 9521—1931.

Anunț de licitație.

Primăria Municipiului Cluj, publică concurs pentru pavarea cu cuburi de granit brute a Străzii Pata. Obiectul licitației 1250 m² pavaj din granit brut 900 pavaj bolovani în valoare de cca 500.000 Lei. Toate lucrările vor fi terminate în 30 zile de lucru. Ofertanții vor depune o garanță de 5%, în numerar sau efecte garantate de Stat. La licitație vor putea lua parte antreprenori cari posedă brevet industrial.

Caietul de sarcini, seria prețurilor, precum devizul se pot vedea zilnic între orele 11—13 în biroul Serviciului Tehnic în Str. Cogălniceanu No. 4 unde se pot primi toate deslușirile. Licitația se va ține în Cluj Primăria Orașului înaintea Comisiunii de Licitații la 27 August 1931 ora 11 a. m. în conformitate cu Leg. Contabilității Publice și Reg. Of. Centr. de Licitații.

Cluj, la 31 Iulie 1931.

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

REDACTOR RESPONSABIL:

BAZIL GRUIA

Rugăm insistent:
Plățiți abonamentele!